

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ

Боженко Вікторія Володимирівна

асистент

Словінська Юлія Анатоліївна

асистент

Кафедра комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Сучасний розвиток освіти нерозривно пов'язаний із процесами цифровізації, які охоплюють не лише освітній процес, а й систему управління закладом освіти. В умовах швидких суспільних змін, зростання обсягів інформації, підвищення вимог до якості освітніх послуг і необхідності оперативного реагування на виклики середовища особливої актуальності набуває використання інформаційних технологій в управлінні закладом освіти. Саме вони забезпечують ефективний збір, обробку, зберігання, передачу та аналіз інформації, що є основою для прийняття управлінських рішень.

Інформаційні технології в освітньому менеджменті розглядаються як сукупність програмних, технічних та організаційних засобів, які дають змогу автоматизувати окремі управлінські процеси, оптимізувати діяльність адміністрації та підвищити результативність функціонування закладу освіти. Їх запровадження сприяє створенню цілісного інформаційного середовища, у межах якого здійснюється взаємодія між керівництвом, педагогічними працівниками, здобувачами освіти, батьками та органами управління освітою [2].

Однією з основних переваг використання інформаційних технологій є автоматизація управлінської діяльності. У традиційній моделі управління значна частина часу витрачається на підготовку документації, формування звітів, ведення обліку, аналіз показників і передачу інформації між підрозділами. Використання електронних систем дає можливість значно скоротити ці витрати, знизити ймовірність помилок, забезпечити своєчасність оновлення даних та підвищити точність інформації. Це особливо важливо для керівника закладу

освіти, який повинен швидко ухвалювати рішення на основі достовірних відомостей.

Важливим напрямом застосування ІТ є організація електронного документообігу. У сучасному закладі освіти документи охоплюють накази, плани роботи, звітність, протоколи, довідки, кадрову документацію та інші матеріали, що потребують систематизації та контролю. Перехід до електронного формату дозволяє не лише прискорити обробку документів, а й забезпечити їх упорядковане зберігання, доступність і захищеність. Крім того, електронний документообіг сприяє підвищенню прозорості управлінської діяльності та зменшенню паперового навантаження на працівників.

Інформаційні технології відіграють значну роль у моніторингу освітнього процесу. За допомогою цифрових платформ можна відстежувати успішність здобувачів вищої освіти, відвідуваність, результати поточного контролю та сесій, індивідуальну динаміку навчальних досягнень кожного учасника освітнього процесу. Це дає змогу закладу своєчасно виявляти проблемні питання, аналізувати причини відхилень, коригувати управлінські дії та підвищувати якість освітнього процесу. У такий спосіб ІТ забезпечують не лише збір даних, а й аналітичну підтримку управління.

Окремого значення набуває використання інформаційних систем для стратегічного та поточного планування. На основі цифрових даних керівництво може прогнозувати потреби закладу, визначати пріоритети розвитку, планувати підвищення кваліфікації кадрів, аналізувати ресурсне забезпечення, формувати цільові програми та оцінювати ефективність реалізації управлінських рішень. Таким чином, інформаційні технології перетворюються на інструмент не лише оперативного, а й стратегічного управління [1, 2].

Суттєвим є й те, що ІТ забезпечують формування єдиного інформаційного простору закладу освіти. Такий простір об'єднує внутрішні та зовнішні канали комунікації, спрощує обмін даними між адміністрацією, педагогами, учнями та батьками, а також сприяє взаємодії з органами управління освітою. Завдяки цьому підвищується оперативність реагування на запити, посилюється відкритість закладу освіти, формується довіра до управлінських процесів.

Як зазначає Швардак М., у сучасній освітній практиці використовуються різні інформаційні системи, зокрема АІКОМ2, ІСУО, ЄДЕБО, EvaluEd та інші цифрові рішення, що забезпечують облік, звітність, моніторинг та аналітику. Їх функціональні можливості охоплюють збір і обробку даних про контингент учнів, кадрове забезпечення, освітній процес, фінансову діяльність та внутрішній контроль. Це дає змогу підвищити якість управлінських рішень, зменшити дублювання інформації та посилити міжрівневу інтеграцію в системі управління освітою [2].

Водночас ефективність використання інформаційних технологій залежить не лише від наявності технічних засобів, а й від рівня цифрової компетентності керівника та педагогічного колективу. Для повноцінного впровадження ІТ необхідно створити належні організаційні умови, забезпечити підготовку

персоналу, розробити внутрішні алгоритми роботи з цифровими ресурсами та сформувати культуру відповідального використання інформації. За відсутності системного підходу окремі цифрові інструменти не здатні забезпечити очікуваний управлінський ефект.

Ще одним важливим аспектом є безпека інформації. Оскільки в закладах освіти обробляються персональні дані учасників освітнього процесу, особливого значення набувають питання захисту інформації, регламентування доступу, резервного копіювання та дотримання правил інформаційної безпеки. Це є необхідною умовою довіри до електронних систем і стабільного функціонування цифрового управління.

Таким чином, використання інформаційних технологій в управлінні закладом освіти є об'єктивною потребою сучасного етапу розвитку освіти. Воно забезпечує автоматизацію управлінських процедур, підвищує якість і швидкість обробки інформації, сприяє прозорості та відкритості діяльності закладу, покращує комунікацію між усіма учасниками освітнього процесу й створює передумови для ухвалення ефективних управлінських рішень. Отже, інформаційні технології виступають важливим чинником модернізації освітнього менеджменту та підвищення загальної результативності роботи закладу освіти.

Список використаних джерел

1. Правдивцев, П., Колган, Т., & Колган, О. (2021). МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти, (15), 150–162. <https://doi.org/10.31865/2414-9292.15.2021.243000>.
2. ШВАРДАК, М. (2025). ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ. ГУМАНІТАРНІ СТУДІЇ: ІСТОРІЯ ТА ПЕДАГОГІКА, (1), 220–232. вилучено із <https://gsip.wunu.edu.ua/index.php/gsipua/article/view/271>.